Konsekvenser för pensionsspararna

Collectum - Upphandling av fondförsäkring för ITP 2010

Rapport

20 januari 2010

Morningstar Sweden AB
Birger Jarlsgatan 25
S-111 45 Stockholm

Tel +46 8 562 72 950
Fax +46 8 562 72 999
www.morningstar.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning ... 3

Bakgrund ... 4

Konsekvens av upphandlingen ... 4

- Morningstar Rating™ ... 4
- Avgifter ... 4
  - Fondernas avgifter ... 4
  - Fondförsäkringsavgift ... 5
  - Skillnader i avgifter ... 5
- Entrélösning ... 6
  - Konstruktion ... 6
  - Grafisk illustration ... 6
  - Avgifter ... 6
- Utbudet av fonder och kategorier ... 7
- Effekten för pensionsspararen ... 8

Upphandlade bolags utbud enligt kategorier - utbud ... 10

Upphandlade bolags utbud enligt kategorier - avgifter ... 11

Upphandlade bolags utbud enligt kategorier - Morningstar Rating™ ... 12

Morningstar Sweden AB
Birger Jarlsgatan 25
S-111 45 Stockholm

Tel +46 8 562 72 950
Fax +46 8 562 72 999
www.morningstar.se

Sammanfattning

Morningstar har på uppdrag av Collectum tagit fram en rapport för att påvisa vilka konsekvenser upphandlingen av fondförsäkring inom ITP får för pensionsspararna.

Sammanfattningsvis kan konstateras att avgifterna ytterligare sänkts. Den genomsnittliga avgiften är nu 0,54 procent vilket innebär en sänkning av avgiften med 44 procent jämfört med nuvarande utbud hos Collectum. Morningstar kan även konstatera att bolagens genomsnittliga ordinarie avgift på samma fondutbud är 102 procent högre jämfört med de upphandlade avgifterna.

Även fondutbudets genomsnittliga rating (som bygger på historisk avkastning justerad för skillnader i risk och avgifter) har höjts jämfört med nuvarande utbud. Den genomsnittliga ratingen per årsskiftet är 4,10 jämfört med 3,26 för nuvarande utbud hos Collectum.

För den genomsnittliga pensionsspararen med ITP 1 innebär resultatet av upphandlingen en ökning av pensionskapitalet med 10 procent vid pensionsåldern. I pengar räknat blir det cirka 75 000 kronor mer i pensionskapital den dag tjänstemannen går i pension. Detta sett till en avkastning på 6 procent.

Stockholm 20 januari 2010

George Sallfeldt
VD Morningstar

Morningstar Sweden AB
Birger Jarlsgatan 25
S-111 45 Stockholm
Tel +46 8 562 72 950
Fax +46 8 562 72 999
www.morningstar.se

Bakgrund

Collectum har genomfört en upphandling av fondförsäkringsbolag inom ITP. Morningstar har på uppdrag av Collectum tagit fram en rapport för att påvisa vilka konsekvenserna blir för en pensionssparare inom ITP.

Rapporten är framtagen i januari 2010 och uppgifterna bygger på information från Collectum, de fem upphandlade fondförsäkringsbolagen samt Morningstar.

Konsekvens av upphandlingen

Nedan följer en beskrivning av ett antal konsekvenser för pensionsspararna vad gäller utbudet av och avgifter för fonderna som kommer att erbjudas från 1 juli 2010.

Morningstar Rating™

Morningstar Rating bygger på historisk avkastning justerad för skillnader i risk och avgifter. I tabellen nedan beskrivs hur ratingen förändrats mellan fonder som är valbara hos Collectum idag och fonder som blir valbara från 1 juli 2010.

	Snitt för samtliga fonder*	Skillnad
Collectum 2010	4,10	+ 0,84
Collectum 2007	3,26	

**Morningstar Rating per 2009-12-31.*

Snittratingen för de ingående fonderna i respektive entrélösning är idag 3,67. I de upphandlade entrélösningarna för 2010 är snittratingen för de ingående fonderna 4,04.

Avgifter

Nedan följer en sammanställning över hur avgifterna påverkats i upphandlingen 2010 jämfört med upphandlingen 2007.

Fondernas avgifter

Konsekvenserna av upphandlingen är att avgifterna i genomsnitt har sänkts med 44 procent jämfört med nuvarande utbud. Den genomsnittliga avgiften 2010 är 0,54 procent. För valbara fonder hos Collectum idag är den genomsnittliga avgiften 0,96 procent.

	Snitt för samtliga fonder*	Skillnad
Collectum 2010	0,54 %	- 44 %
Collectum 2007	0,96 %	

**Avgiften är fondernas fasta avgift plus fondförsäkringsavgiften. Eventuell prestationsbaserad avgift ingår inte.*

Ordinarie avgifter, exklusive eventuell prestationsbaserad avgift, för fonderna som erbjuds i upphandlingen 2010 är i genomsnitt 102 procent högre jämfört med de upphandlade avgifterna,. Om de upphandlade fonderna skulle köpas in till ordinarie pris, dvs utan rabatt, skulle snittavgiften vara 1,09 procent.

Morningstar Sweden AB
Birger Jarlsgatan 25
S-111 45 Stockholm
Tel +46 8 562 72 950
Fax +46 8 562 72 999
www.morningstar.se

Fondförsäkringsavgift

Inget bolag kommer efter upphandlingen 2010 att ta ut någon fondförsäkringsavgift. Bland nuvarande bolag är det endast ett bolag som inte tar ut någon sådan avgift. Snittet för fondförsäkringsavgiften bland nuvarande bolag är 0,13 procent.

Skillnader i avgifter

Avgiftsnivån är generellt lägre i resultatet av upphandlingen 2010 jämfört med nuvarande utbud. Det är endast ett bolag i det nuvarande utbudet som har en lägre avgift än det dyraste i upphandlingen 2010. Avståndet mellan dyraste och billigaste bolag har minskat betydligt, i upphandlingen för 2010 skiljer det endast 0,11 procentenheter mellan dyraste och billigaste fondförsäkringsbolag. Dessutom är skillnaden mellan dyraste och billigaste bolag efter upphandlingen 2010 relativt liten. I snittavgifterna i graferna nedan ingår fondförsäkringsavgiften. Eventuell prestationsbaserad avgift ingår inte.

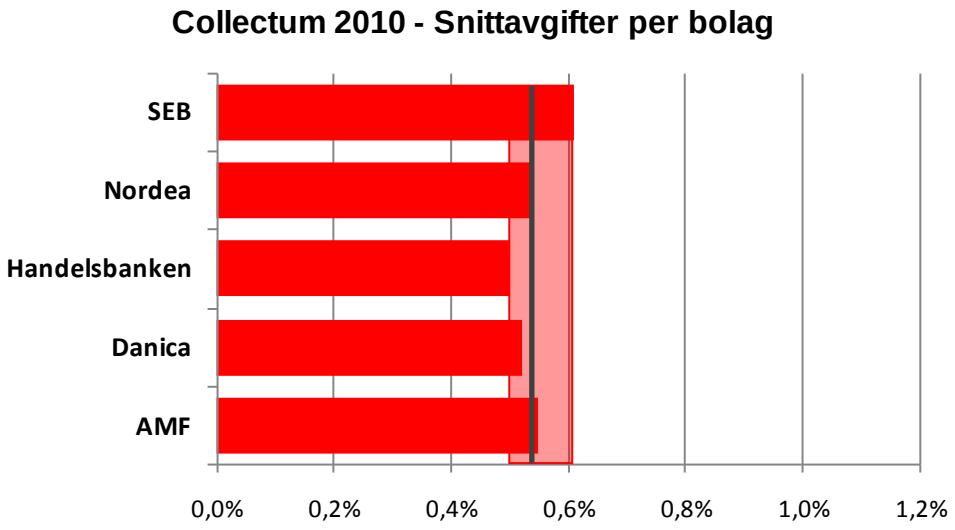

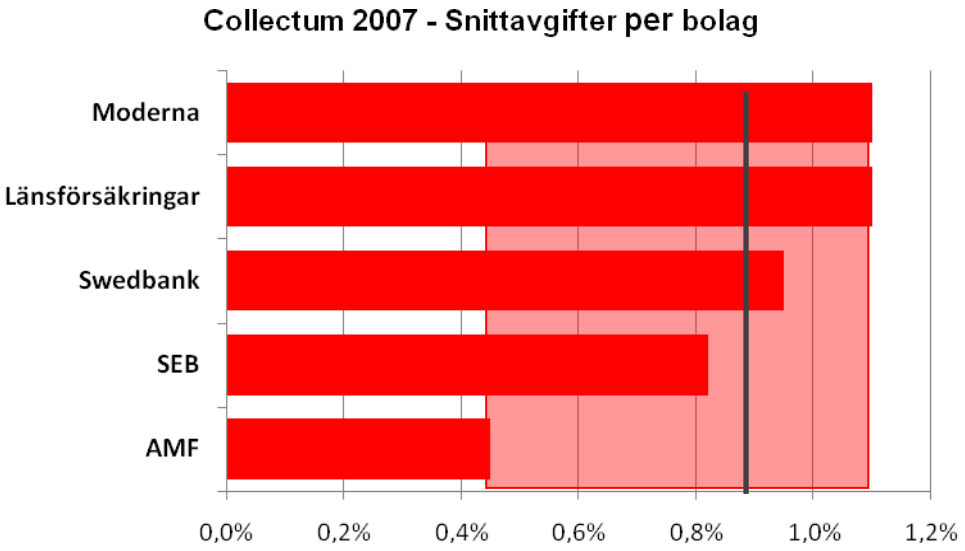

Morningstar Sweden AB
Birger Jarlsgatan 25
S-111 45 Stockholm
Tel +46 8 562 72 950
Fax +46 8 562 72 999
www.morningstar.se

Entrélösning

Entrélösning är där tjänstemannens pengar placeras fram tills dess att han eller hon gjort sitt fondval.

Konstruktion

Jämfört med nuvarande entrélösningar är det en del skillnader. Bland annat märks att i entrélösningarna som är upphandlade 2010 trappar ingen entrélösning ned risken (minskar inte avkastningsmöjligheten) före 55 års ålder. Samtliga entrélösningar innehåller 100 procent aktiefonder innan nedtrappning i risk börjar ske. I entrélösningarna som är upphandlade 2010 är samtliga individanpassade efter ålder. Entrélösningar där personer grupperas exempelvis inom fem- eller tioårsintervall beroende på ålder finns inte längre. För samtliga entrélösningar innebär det en avgiftssänkning när risken i entrélösningarna trappas ned, det vill säga när en övergång görs till större andel räntebärande placeringar.

Grafisk illustration

Graferna visar översiktligt fördelningen mellan aktier och räntebärande från 45 till 85 års ålder för de fem bolagens entrélösningar. Den röda delen är andel aktier och den ljust gröna är andel räntebärande. Samtliga entrélösningar innehåller 100 procent aktier till minst 55 års ålder. Den blå delen för den första grafen, AMF, innebär att kapitalet skiftas över till en traditionell försäkring.

AMF

Danica

Handelsbanken

Nordea

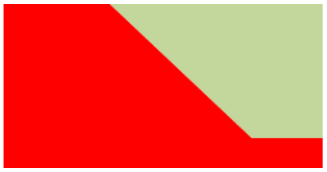

SEB

Avgifter

Tabellen nedan beskriver den avgiftssänkning som gjorts mellan 2007 och 2010. I tabellen nedan redovisas avgiften under tillväxtfasen, det vill säga innan risknivån i entrélösningarna börjar trappas ned. Vid nedtrappning i risk kommer en avgiftssänkning att ske i samtliga entrélösningar vilket gör att avgiften är betydligt lägre när entrélösningarna innehåller minst andel aktiefonder.

	Snitt för entrélösning*	Skillnad
Collectum 2010	0,32 %	- 54 %
Collectum 2007	0,70 %	

Ordinarie avgifter för fonderna i entrélösningarna, som erbjuds i upphandlingen 2010, är i genomsnitt 161 procent högre jämfört med de upphandlade avgifterna. Om de upphandlade fonderna i entrélösningarna skulle köpas in till ordinarie pris, dvs utan rabatt, skulle snittavgiften vara 0,83 procent.

Morningstar Sweden AB
Birger Jarlsgatan 25
S-111 45 Stockholm

Tel +46 8 562 72 950
Fax +46 8 562 72 999
www.morningstar.se

Utbudet av fonder och kategorier

De fem upphandlade fondförsäkringsbolagen (AMF, Danica, Handelsbanken, Nordea och SEB) erbjuder tillsammans 99 fonder. Minsta antal fonder för ett bolag är 14 och största antal är 27. Antalet fonder minskar med 85 fonder jämfört med nuvarande utbud.

Fondutbudet är ändå brett och erbjuder såväl aktiefonder, blandfonder som räntefonder. Åldersanpassade sparformer finns i form av entrélösningar och de är valbara för hela eller delar av kapitalet.

De kategorierna som det finns fonder inom efter upphandlingen 2010 framgår av tabellerna nedan. Kategorierna följer Morningstars kategorisering.

Räntefonder

Räntefonder SEK
Ränte, SEK obligationer, långa
Ränte, SEK penningmarknad
Ränte, icke-euro obligationer, reala

Räntefonder EUR
Ränte, euro obligationer, företag
Ränte, euro obligationer, högrisk
Ränte, euro obligationer, mix

Blandfonder

Blandfonder
Blandfond SEK, aggressiv

Aktiefonder

Asien
Asien
Asien ex Japan

Europa
Euroland
Europa, medelstora bolag
Europa, mix bolag
Europa, värdebolag

Global
Global & Sverige
Global, mix bolag
Global, små-/medelstora bolag
Global, tillväxtbolag
Global, värdebolag

USA
USA, medelstora bolag
USA, mix bolag
USA, småbolag
USA, tillväxtbolag

Sverige
Sverige
Sverige, små-/medelstora bolag

Övriga länder + regionala fonder
Indien
Japan
Kina
Kina & närliggande
Latinamerika
Norden
Ryssland
Tillväxtmarknader
Östeuropa

Branschfonder + Övriga
Branschfond, fastighetsbolag
Branschfond, onoterat
Branschfond, ädelmetaller
Hedgefond, övriga

Morningstar Sweden AB
Birger Jarlsgatan 25
S-111 45 Stockholm
Tel +46 8 562 72 950
Fax +46 8 562 72 999
www.morningstar.se

Effekten för pensionsspararen

För att påvisa effekten för pensionsspararen av de lägre avgifterna har Morningstar dels utgått från hur en genomsnittlig pensionssparare inom ITP ser ut dels tagit fram tre exempel.

Samtliga exempel bygger på följande antaganden:

- Månadspremien betalas in löpande fram till pensionsålder som är 65 år.
- Årsavkastningen är 6 procent.

ITP 1-spararen

Den genomsnittliga ITP 1-spararen är 31 år gammal. Den genomsnittliga månadspremien är 1 535 kronor (vilket motsvarar en månadslön på 32 260 kronor). Hälften av denna premie kan placeras i en fondförsäkring.

Resultatet av upphandlingen innebär en ökning av pensionskapital vid pensionsåldern med 10 procent. I pengar räknat blir det cirka 75 000 kronor mer i pensionskapital den dag tjänstemannen går i pension.

ITPK-spararen

Den genomsnittliga ITPK-spararen är 46 år gammal. Den genomsnittliga månadspremien är 665 kronor (vilket motsvarar en månadslön på 33 250 kronor).

Resultatet av upphandlingen innebär en ökning av pensionskapitalet vid pensionsåldern med 5 procent. I pengar räknat blir det cirka 12 000 kronor mer i pensionskapital den dag tjänstemannen går i pension.

Exempel 1: 30-årig pensionssparare (35 år kvar till pension)

Månatlig premie	Pensionskapital 2010 års upphandling	Pensionskapital 2007 års upphandling	Skillnad i pensionskapital	Skillnad i procent
400 kronor	478 343 kr	435 112 kr	+ 43 231 kr	+ 9,94 %
600 kronor	717 514 kr	652 668 kr	+ 64 846 kr	+ 9,94 %
800 kronor	956 685 kr	870 224 kr	+ 86 462 kr	+ 9,94 %
1 000 kronor	1 195 856 kr	1 087 779 kr	+ 108 077 kr	+ 9,94 %
1 200 kronor	1 435 028 kr	1 305 335 kr	+ 129 692 kr	+ 9,94 %

Exempel 2: 40-årig pensionssparare (25 år kvar till pension)

Månatlig premie	Pensionskapital 2010 års upphandling	Pensionskapital 2007 års upphandling	Skillnad i pensionskapital	Skillnad i procent
400 kronor	245 322 kr	230 202 kr	+ 15 120 kr	+ 6,57 %
600 kronor	367 983 kr	345 304 kr	+ 22 680 kr	+ 6,57 %
800 kronor	490 645 kr	460 405 kr	+ 30 240 kr	+ 6,57 %
1 000 kronor	613 396 kr	575 506 kr	+ 37 800 kr	+ 6,57 %
1 200 kronor	735 967 kr	690 607 kr	+ 45 360 kr	+ 6,57 %

Morningstar Sweden AB
Birger Jarlsgatan 25
S-111 45 Stockholm
Tel +46 8 562 72 950
Fax +46 8 562 72 999
www.morningstar.se

Exempel 3: 50-årig pensionssparare (15 år kvar till pension)

Månatlig premie	Pensionskapital 2010 års upphandling	Pensionskapital 2007 års upphandling	Skillnad i pensionskapital	Skillnad i procent
400 kronor	107 965 kr	104 195	+ 3 771 kr	+ 3,62 %
600 kronor	161 948 kr	156 292 kr	+ 5 656 kr	+ 3,62 %
800 kronor	215 931 kr	208 389 kr	+ 7 541 kr	+ 3,62 %
1 000 kronor	269 913 kr	260 487 kr	+ 9 427 kr	+ 3,62 %
1 200 kronor	323 896 kr	312 584 kr	+ 11 312 kr	+ 3,62 %

Collectum tar ut en administrationsavgift som för 2010 är 1,50 procent av den inbetalda premien Hänsyn är tagen till den i exemplen ovan. Collectums avgift är inte en avgift på kapitalet, utan dras från premien innan den förs över till valt försäkringsbolag.

Morningstar Sweden AB
Birger Jarlsgatan 25
S-111 45 Stockholm

Tel +46 8 562 72 950
Fax +46 8 562 72 999
www.morningstar.se

Upphandlade bolags utbud enligt kategorier - utbud

Utbud	AMF	Danica	Nordea	Handelsb.	SEB
Antal fonder	16	14	27	20	22
Räntefonder					
Räntefonder SEK					
Ränte, SEK obligationer, långa	✓	✓	✓	✓	✓
Ränte, SEK penningmarknad	✓	✓	✓	✓	✓
Ränte, icke-euro obligationer,			✓		
Räntefonder EUR					
Ränte, euro obligationer, företag			✓		
Ränte, euro obligationer, högrisk			✓		
Ränte, euro obligationer, mix				✓	
Blandfonder					
Blandfonder					
Blandfond SEK, aggressiv	✓				
Aktiefonder					
Asien					
Asien	✓				
Asien ex Japan	✓	✓	✓	✓	✓
Europa					
Euroland	✓				
Europa, medelstora bolag			✓		✓
Europa, mix bolag		✓	✓	✓ + index	✓
Europa, värdebolag			✓		✓ index
Global					
Global & Sverige	✓			✓	
Global, mix bolag	✓	✓ + index	✓	✓	✓ +index
Global, små-/medelstora bolag			✓		
Global, tillväxtbolag			✓		
Global, värdebolag			✓		
USA					
USA, medelstora bolag		✓		✓	
USA, mix bolag		✓ index	✓	✓	✓ index
USA, småbolag					✓
USA, tillväxtbolag	✓				
Sverige					
Sverige	✓	✓	✓ + index	✓ index	✓ + index
Sverige, små-/medelstora bolag	✓	✓	✓	✓	✓
Övriga länder + regionala fonder					
Indien	✓		✓	✓	
Japan	✓ index	✓ index	✓	✓	✓
Kina			✓		
Kina & närliggande	✓			✓	
Latinamerika	✓	✓	✓	✓	✓
Norden			✓	✓	
Ryssland	✓		✓	✓	
Tillväxtmarknader		✓	✓	✓	✓
Östeuropa		✓	✓	✓	✓
Branschfonder + Övriga					
Branschfond, fastighetsbolag					✓
Branschfond, onoterat					✓
Branschfond, ädelmetaller			✓		
Hedgefond, övriga					✓

index = indexfond inom kategorin
+ index = indexfond plus aktivt förvaltad fond inom kategorin

Morningstar Sweden AB
Birger Jarlsgatan 25
S-111 45 Stockholm

Tel +46 8 562 72 950
Fax +46 8 562 72 999
www.morningstar.se

Upphandlade bolags utbud enligt kategorier - avgifter

Avgifter	AMF	Danica	Nordea	Handelsb.	SEB
Antal fonder	16	14	27	20	22
Räntefonder					
Räntefonder SEK					
Ränte, SEK obligationer, långa	0,15%	0,12%*	0,17%	0,16%	0,15%
Ränte, SEK penningmarknad	0,15%	0,09%	0,12%	0,12%	0,15%
Ränte, icke-euro obligationer, reala			0,17%		
Räntefonder EUR					
Ränte, euro obligationer, företag			0,30%		
Ränte, euro obligationer, högrisk			0,40%		
Ränte, euro obligationer, mix				0,20%	
Blandfonder					
Blandfonder					
Blandfond SEK, aggressiv	0,40%				
Aktiefonder					
Asien					
Asien	0,60%				
Asien ex Japan	1,00%	0,90%	0,60%	0,90%	0,85%
Europa					
Euroland	0,40%				
Europa, medelstora bolag			0,40%		0,80%
Europa, mix bolag		0,70%	0,40%	0,20%-0,55%	0,80%
Europa, värdebolag			0,40%		0,20%
Global					
Global & Sverige	0,40%			0,45%	
Global, mix bolag	0,40%	0,24%-0,35%*	0,40%	0,90%	0,15%-0,85%
Global, små-/medelstora bolag			0,85%		
Global, tillväxtbolag			0,85%		
Global, värdebolag			0,50%		
USA					
USA, medelstora bolag		0,90%		0,90%	
USA, mix bolag		0,23%	0,40%	0,55%	0,20%
USA, småbolag					0,80%
USA, tillväxtbolag	0,40%				
Sverige					
Sverige	0,40%	0,35%	0,20%-0,50%*	0,20%	0,20%-0,85%*
Sverige, små-/medelstora bolag	0,60%	0,90%	0,50%*	0,45%	0,50%
Övriga länder + regionala fonder					
Indien	1,00%		0,85%	0,55%	
Japan	0,25%	0,20%	0,40%	0,55%	0,90%
Kina			0,85%		
Kina & närliggande	0,80%			0,55%	
Latinamerika	0,80%	0,60%	0,60%	0,55%	0,98%
Norden			0,60%	0,55%	
Ryssland	1,00%		0,65%	0,55%	
Tillväxtmarknader		0,75%	0,85%	0,55%	0,80%
Östeuropa		0,90%	0,65%	0,55%	0,98%
Branschfonder + Övriga					
Branschfond, fastighetsbolag					0,65%
Branschfond, onoterat					0,70%*
Branschfond, ädelmetaller			1,00%		
Hedgefond, övriga					0,60%*

Röd siffra = lägst avgift inom kategorin
** = Prestationsbaserat arvode kan tillkomma*

Morningstar Sweden AB
Birger Jarlsgatan 25
S-111 45 Stockholm

Tel +46 8 562 72 950
Fax +46 8 562 72 999
www.morningstar.se

Upphandlade bolags utbud enligt kategorier - Morningstar Rating™

MS Rating (2009-12-31)	AMF	Danica	Nordea	Handelsb.	SEB
Antal fonder	16	14	27	20	22
Räntefonder					
Räntefonder SEK					
Ränte, SEK obligationer, långa	★★★★★	★★★	★★★★	★★★	★★★★★
Ränte, SEK penningmarknad	★★★★★	★★★★★	★★★★	★★	★★★★★
Ränte, icke-euro obligationer, reala			★★★		
Räntefonder EUR					
Ränte, euro obligationer, företag			*saknas*		
Ränte, euro obligationer, högrisk			*saknas*		
Ränte, euro obligationer, mix				★★★★★	

	AMF	Danica	Nordea	Handelsb.	SEB
Blandfonder					
Blandfonder					
Blandfond SEK, aggressiv	★★★★★				

	AMF	Danica	Nordea	Handelsb.	SEB
Aktiefonder					
Asien					
Asien	*saknas*				
Asien ex Japan	★★★★★	★★★★	★★★	★★★★	★★★★★
Europa					
Euroland	★★★★				
Europa, medelstora bolag			★★★★		★★★
Europa, mix bolag		★★★★	★★★★★	★★★★½	★★★★
Europa, värdebolag			★★★★★		★★★★
Global					
Global & Sverige	★★★★★			★★★	
Global, mix bolag	★★★★	★★★★½	★★★★	★★★★	★★★★½
Global, små-/medelstora bolag			★★★★		
Global, tillväxtbolag			*saknas*		
Global, värdebolag			★★★★★		
USA					
USA, medelstora bolag		★★★★		★★★★	
USA, mix bolag		★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
USA, småbolag					★★★★
USA, tillväxtbolag	-				
Sverige					
Sverige	★★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★
Sverige, små-/medelstora bolag	★★★	★★★★★	★★★★★	★★★	★★★★★
Övriga länder + regionala fonder					
Indien	★★★		★★★★	★★★	
Japan	★★★★★	★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★★
Kina			★★★★		
Kina & närliggande	*saknas*			*saknas*	
Latinamerika	★★★★	★★★★	★★★	★★★★	★★★★
Norden			★★★★	★★★★	
Ryssland	★★		★★★★	*saknas*	
Tillväxtmarknader		★★★	★★★	★★★	★★★★½
Östeuropa		★★★	★★★★★	★★★	★★★★★
Branschfonder + Övriga					
Branschfond, fastighetsbolag					*saknas*
Branschfond, onoterat					*saknas*
Branschfond, ädelmetaller			★★★★		
Hedgefond, övriga					*saknas*